І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 44 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го БЕРЕЗНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 9, 1961 No. 44 VOL. LXVIII.

УРЯД ТУРБУЄТЬСЯ ЗРОСТОМ ЧИСЛА БЕЗРОБІТНИХ; ШУКАЄ ВИХОДУ

Вашингтон. — Щораз то більше число безробітних змушує уряд думати про те, що треба зробити, щоб проблему безробіття зліквідувати на довшу мету. 7-го березня на цю тему склали заяви секретар праці і голова Федеральної Системи Вілліям МекМартин. Секретар праці Артур Дж. Ґолдберґ звітував про те, що число безробітних в лютому ц. р. так значно збільшилося, що виносило рекордове число 5.705,000. Більше число безробітних було в липні 1941 року, коли воно становило 6.200,000. В січні відсоток безробітних становив 6.6 всіх затруднених, а в лютому він збільшився до 6.8. Найбільший повоєнний відсоток безробітних був під час рецесії 1958-го року, коли він виносив 7.5 всіх робітних сил. Число затруднених в лютому ц. р. було рекордово високе для того місяця і виносило 64.655,-000. В порівнянні з січнем воно збільшилося на 207.000. Секретар праці заявив, що високе число безробітних вимагає того, щоб Конґрес якнайскорше ухвалив ті всі заходи для поборювання рецесії, які уряд президента Кеннеді предложив Конґресові. Між тими проєктами є пропозиції допомогти тим районам, які мають більше число безробітних і проєкт продовжити допомогу тим безробітним, які не можуть її діставати внаслідок довшого безробіття. Секретар праці подав, що між 5.707.000 безробітних є 1.600,000 таких, які є без праці 15 тижнів або і довше. 40% між ними є таких, що не працюють довше 6 місяців і більше. На 11-го квітня ц. р. 720.000 робітників вичерпають допомогу для безробітних і вони матимуть право її діставати на основі того закону, що його має ухвалити Конґрес. Палата Репрезентантів ухвалила законопроєкт про продовження допомоги безробітним в середу 1-го березня, а Сенатська Фінансова Комісія починає розглядати його 8-го березня. Заступник асистента секретаря праці Сеймур Волбейн повідомив, що в лютому значно збільшилося число безробітних серед фабричних робітників і воно в місяці лютому ц. р. виносило 1.745.000, на 58.000 більше в порівнянні з січнем 1961. В господарських колах звертають увагу на той дивний парадокс, що при одночасному високому числі затруднених існує поважне число безробітних. Секретар праці заявив, що справу безробіття треба буде розв'язувати на довшу мету. „Сподіваюся, заявив Ґолдберґ, що коло 1-го квітня ситуація дещо покращає. Станеться це внаслідок того, що настане весна, коли почнуться праці у фармерстві і коли пожвавішає рух в будівельному промислі, а також тому, що тоді почнуть діяти ті заходи, які запроєктував уряд для поборювання рецесії. Голова Федеральної Резервової Системи Вілліям МекМартин зізнавав в Спільній Економічній Конґресовій Комісії і заявив, що заходи уряду для поборювання безробіття не є достатні, бо вони не узгляднюють того, що число безробітних зростає не тільки внаслідок рецесії, але і тому, що тут діють і технологічні і „структуральні,, причини, внаслідок яких закрито численні копальні та зменшено в деяких районах продукцію сталі. З цього здає собі справу уряд і на день 8-го березня Президент скликав до Білого Дому на наради всіх своїх економічних дорадників. МекМартин казав, що в деяких районах є постійно високе число безробітних і треба щось зробити, щоб там зліквідувати безробіття, яке існує навіть і тоді, коли решта країни живе в добробуті. На думку МекМартина безробіття в тих районах, де воно існує внаслідок технологічних та структуральних причин, не вдається зліквідувати за допомогою фіскальних, монетарних і бюджетових заходів, які запропонував уряд. Коли уряд старатиметься за допомогою дотеперішніх заходів ліквідувати безробіття і в тих районах, тоді, на думку голови Федеральної Резервової Системи може збільшитися інфляція доляра. Ця небезпека є тим більша, що вже й тепер ціни на консумпційні товари є дуже високі. Члени Спільної Економічної Конґресової Комісії вказували МекМартинові на те, що голова Ради Економічних Дорадників Геллер висловив в цій Комісії інші думки в цій справі. МекМартин заявив, що він не студіював цієї заяви і старатиметься вияснити цю проблему. В цій самій Комісії зізнавав і секретар скарбу Даґлес Діллон, який твердив, що рецесія має вплив і на прибутки з податків Федеральної скарбниці, і тому неможливо буде дійти до збалянсованого бюджету в найближчому році, який зачинається 1-го липня 1961.

Раск не бачить шансів на поправу взаємин з комуністичним Китаєм

Лондон. — „Бррітіш Бродкестінґ Корпорейшен" перевела з минулому тижні телевізовану розмову з американським державним секретарем Діном Раском у Вашинґтоні й передавало її через англійську телевізійну сіть. Англійських глядачів особливо зацікавив той уступ розмови, в якому американський державний секретар заявив, що він не бачить реальних можливостей на швидку поправу взаємин з комуністичним Китаєм з уваги на незмінену аґресивну поставу комуністичного Китаю і на постійні атаки китайських комуністів проти Америки. Єдина річ, яка могла б задовольнити китайських комуністів — заявив Дін Раск — це признання їм права захопити Формозу. Він звернув увагу, що комуно-китайський уряд зовсім не бере під увагу існуючі договірні зобов'язання, що їх мають різні країни супроти вільного Китаю з осідком на Формозі. „Чи ЗДА визнають уряд на Формозі, як уряд Китаю?" — запитав державного секретаря англійський журналіст. „Очевидно" — відповів без надуми Дін Раск. Англійські політичні кола дуже невдоволені цим становищем нової американської адміністрації, бо вони хотіли б перевести комуністичний Китай в склад Об'єднаних Націй

Майор Вайт встановив новий рекорд швидкости — 2,650 миль на годину

Лос Анджелес. — Майор летунства 36-літній Роберт М. Вайт 7-го березня побив свій власний рекорд швидкости 2.275 миль на годину, перелетівши на машині літаку - ракеті X-15 9 мінут зі швидкістю 2.650 миль на годину. Цей пробний лет відбувся на пробній летунській базі Едвардс в Каліфорнії, що є 150 миль від Лос Анджелесу. Майор Вайт виявив, що його машина X-15 мусіла витримати температуру майже 700 ступнів Фаренгайта. Гаряч була така велика, що фарба на носі літака ракети синіла, жовтіла, чорніла і брунатніла. Але сам летун в своїй кабіні, яка була штучно охолоджувана, мав відповідну температуру, між 80 до 100 ступнів Фаренгайта хоч машина летіла зі швидкістю, що є на чотири рази більшою від швидкости звуку. Машина важить 57.000 фунтів, і вона може осягнути швидкість 4.000 миль на годину. Літак X-15 був на висоті 77.000 стіп. Давніший його рекорд висоти виносив 75.000 стіп.

Добровольці „Корпусу миру" матимуть полегші у відбуванні військової служби

Вашингтон. — Директор Корпусу миру Сарджент Шрайнер заявив, що Корпус миру здивує світ своєю працею. Дехто в світі думає, що Америка стала „ніжною", і Корпус миру виявить, що „Американська революція є знову в поході". На окремій пресовій конференції директор бюра військової служби ген. майор Луїс Б. Герші заявив, що ті всі юнаки, які відбудуть два роки в корпусі миру, матимуть дальше відкладення військової служби принаймні на стільки, скільки вони працювали в Корпусі миру, або і на довше, якщо будуть студіювати або працювати „для добра країни". Але генерал Герші остерігав, що члени Корпусу миру не будуть звільнені з військової служби. Це значить, що юнаки, які вернуться з праці в Корпусі миру, не мусітимуть зараз служити при збройних силах ЗДА, тільки зможуть знайти собі якусь працю, яка дає право на відкладення військової служби, на приклад працю в шкільництві або урядове зайняття. Директор Шрайвер повідомив, що 4 визначні американці створили окрему раду, яка дбатиме про те, щоб працівники Корпусу миру могли дістати відповідну працю після служби за кордоном.

Діллон передбачає, що рецесія зменшить прибутки з податків на $1.5 більйона

Вашингтон. — Секратар скарбу Даґлес Діллон обговорював на Спільній Конґресовій Комісії проблему прибутків державної скарбниці і передбачав, що в найближчому фінансовому році, який зачинається 1-го липня ц. р., впливи з податків зменшаться на $1.5 більйона. Президент Айзенгавер проєктував в січні ц. р. $1.5 більйонову надвишку в бюджеті на 1962-ий рік. Діллон заявив, що президент Айзенгавер надто високо оцінив податкові прибутки, бо вже тепер видко, що рецесія зменшила продукцію, і внаслідок цього менші будуть прибутки з податків. Айзенгавер передбачав, що прибутки з податків, виноситимуть $82.3 більйона, але вони менші, бо і особисті прибутки американців не становитимуть $415 більйонів, як то передбачав попередній президент. Діллон заявив, що він тепер не може передбачати, чи бюджет на 1962-ий рік буде дефіцитовий чи надвишковий, бо ще не є відомо, на скільки Конґрес збільшить федеральні видатки в найближчому році. Секретар Даґлес Діллон передбачає після 1962-го року „товсті" роки, і вони покриють той дефіцит, який буде в „худих" роках.

Американська фірма вислала Москві копії плянів важливих оборонних інструментів

Вашингтон. — 6-го березня в Сенатській підкомісії внутрішньої безпеки виявилося, що Компанія Браєнт із Спрінґфілду, Вермонт, вислала до Москви пляни важливих інструментів, потрібних до продукції перстенів для мініятурних кульочок, що є складовими частинами керованої системи ракет. Ця компанія дістала була дозвіл на експорти цих складових ракетних частин до СССР, і, згідно з контрактом, переслала копії плянів до Москви, бо вона мала їх вислати туди два місяці перед виконанням замовлення. На домагання деяких конґресменів секретар торгівлі Лютер Г. Годжес скасував дозвіл на цей експорт, але тим часом фірма вислала вже до СССР копії плянів цих інструментів. Важко є ствердити, скільки часу потребуватимуть на те, щоб випродукувати в СССР ці інструменти, але вони їх можуть легко зробити на основі плянів, що їх дістали від американської фірми.

У 100-річчя смерти Т. Шевченка буде складений вінок біля Його пам'ятника на Союзівці

В найближчу п'ятницю, 10-го березня, проходить точно сто років з того часу, як у далекому Петербурзі на Московщині помер замучений ворогом геніяльний співець української нації і її волі Тарас Шевченко. Для відзначення тих роковин українці в Америці і Канаді ставлять Шевченкові величаві пам'ятники а їхні громади доклали багато старань, щоб ці роковини відзначити величавими культурними імпрезами. В метропольній окрузі одна з перших таких імпрез відбудеться вже в найближчу неділю, 12-го березня, в Нюарку, з виступом найбільшого і найкращого нашого хору „Думка" та солістів, а в чергову неділю, 19-го березня, подібний Шевченківський концерт, із виступом того ж хору „Думка" в супроводі симфонічної оркестри відбудеться в репрезентативній концертовій залі Карнеґі Гол в Ню Йорку.

100-річчя смерти нашого Генія, що його наші піонери вибрали собі на патрона, відзначить Культурна Комісія Українського Народного Союзу своїми річними нарадами присвяченими культурним справам нашої організації і громади, що відбудуться на Союзівці в суботу, 11-го березня. З цієї нагоди та в 100-річчя смерти Т. Шевченка буде складений там біля пам'ятника Шевченка вінок квітів та відбудеться скромна але врочиста церемонія вшанування пам'яті Шевченка. Союзівка відкрита для гостей та приготована, щоб забезпечити їм усі вигоди в зимовій порі.

В АМЕРИЦІ

● **Три колишні президенти** ЗДА Герберт Гувер, Гаррі С. Труман і Двайт Д. Айзенгавер прийняли запрошення бути почесними головами Світової Виставки, яка відбудеться в Ню Йорку в 1964 і 1965 роках.

● **Президент Кеннеді** видав розпорядок, щоб всі урядовці гонорарі за промови, книжки і статті віддавали на добродійні цілі. Одночасно департамент оборони буде дбати про те, щоб військовики і його співробітники не продавали статтей, написаних з набутого досвіду під час своєї праці. Але два летуни літака РВ-47 капітан Фріман Брюс Олмстед і капітан Джан МекКон зможуть надрукувати статтю про своє ув'язнення в Москві, бо вони вже підписали контракт про це з одним видавництвом.

● **Уряд** обраховує, що на фармах у ЗДА в минулому році жило 15,635,000 осіб, стількисамо, ло 15,635,000 осіб, стілки само, скільки їх було під час громадянської війни. Фармерське населення в 1960-му році виносило 8,7 відсотка всього населення цієї країни. В 1916 р. число фармерського населення дійшло було діо 32 мільйонів, але від того часу постійно зменшується внаслідок того, що фарми механізуються, і багато праці виконують машини.

ЗДА пропонують відкласти справу роззброєння на ОН — СССР настоює

Об'єднані Нації. — В першому дні відкриття дальшої частини 15-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй американська делеґація поширила між членськими делеґаціями заяву, в якій запропонувала, щоб ця сесія ОН обмежилась тільки до найнеобхідніших точок денного порядку, себто до вибору різних органів ОН, схвалення бюджету для місії ОН в Конго та до розгляду проблеми Конґа. Зокрема ЗДА запропонували, щоб відкласти складну проблему міжнародного роззброєння, якої й так не можна розв'язати на 99-членному форумі. Однак заява ЗДА підкреслювала, що ЗДА готові погодитись і на існуючий денний порядок сесії Генеральної Асамблеї, відкидаючи проте торг за окремі точки. У відповіді совєтська делеґація поширила свою заяву, в якій вона перечить, наче б хотіла „торгуватись" за окремі точки денного порядку й обмінюватись ними, зате твердить, що Совєти взагалі проти таких справ на форумі Об'єднаних Націй, які служать розпалюванню холодної війни. Очевидно, що Громико у своїй заяві не згадує нічого про совєт. скаргу проти американських летів над СССР, ані про скаргу Куби проти „американського імперіялізму", а про „так звані" справи Мадярщини й Тибету. Зокрема Совєтська заява рішуче домагається, щоб на сесії Об'єднаних Націй дебатовано справу „генерального і тотального" міжнародного роззброєння, на базі пропаґандивного пляну, що його в 1959 році пред'явив був Хрущов.

Хрущов викликав амбасадора ЗДА Томпсона на розмову на Сибір

Москва. — Нікіта Хрущов запросив американського амбасадора Левелина Томпсона, щоб той прилетів до нього на Сибір, по якому Хрущов подорожує, переводячи там сільсько - господарські наради. Томпсон вернувся до Москви з Вашинґтону ще 27 лютого ц. р.; але зараз на другий день Хрущов виїхав спершу до Свердловська на нараду з совєтськими господарниками, а відтіль подався далі на схід. Перед від'їздом Громика до Ню Йорку на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй Томпсон мав із ним коротку розмову й заявив Громикові, що він готов поїхати на зустріч з Хрущовим в кожному місці, де це буде Хрущову вигідно, щоб передати Хрущову листа від президента Кеннеді. Але Хрущов, з очевидною демонстраційною ціллю, не квапився до приймання Томпсона і щойно 7-го березня дав йому знати, що чекає на нього. Томпсон відлетів совєтським літаком, але не виявив, куди саме він летить. За газетними вістками Хрущов був в останньому часі в Новоросійську. Завдання Томпсона має ніби бути — переконати Хрущова, щоб шляхом „тихої дипломатії" шукати наближення становищ в різних спірних міжнародних справах, особливо в справі міжнародного роззброєння і припинення атомових дослідів. Але Хрущов напевне не вирікся конференцій „на верхах", як найкращого для Совєтів форуму для своєї пропаґанди.

Японський прем'єр прибуде до Вашинґтону — Айзенгавер поїде до Японії

Токіо. — Офіційно проголошено, що японський прем'єр Гаято Ікеда, прийнявши запросини від президента Кеннеді, полетить до Вашинґтону на 20 до 22 червня ц. р. Ту саму вістку подано у Вашинґтоні. Пресовий секретар през. Кеннеді П'єр Салінґер відмовився сказати, чи одною з тем нарад між президентом Кеннеді і японським прем'єром буде справа комуністичного Китаю. Майже одночасно проголошено, що до Токіо прибуде цією вчасною осінню мабуть у вересні ц. р., кол. президент Д. Д. Айзенгавер на спеціяльне запрошення японського уряду. Хоч він приїде в приватному характері, проте японський уряд і різні організації готовляться до парадної зустрічі його. Зокрема організація японських студентів, яка в минулому році влаштовувала наспілку з комуністичними робітниками та всяким шумовинням такі вуличні авантури, що президент Айзенгавер відкликав свої відвідини, заявила, що вона включиться в приязне приймання Д. Д. Айзенгавера. Японські студенти буцім-то „пригадали" собі, що Д. Д. Айзенгавер був колись президентом Колумбійського університету та усвідомили, що минулорічні вуличні демонстрації пошкодили в очах всього зовнішнього світу добрій славі японського студентства та взагалі Японії.

Єлисавета II вернулась з 6-тижневої подорожі до Англії

Лондон. — Королева Єлисавета II і її чоловік Филип Единбурґський вернулись минулого понеділка до Лондону після 6-ти тижневої подорожі до Індії, Пакістану, Непалю й Ірану. Вони перервали свою подорож додому на короткий час в столиці Туреччини Анкарі, де їх зустрів на летовищі тимчасовий голова Туреччини, генерал Семаль Гурсель. На лондонському летовищі зустріла королеву та її чоловіка кількатисячна юрба. Перед від'їздом з летовища королева перевела церемонію удекорування команданта й членів залоги літака „Брітанія", яким вона відбула ту подорож. Гарний весняний вечір спричинився до того, що тисячі людей стояли перед Букінґгемським палацом у вичікуванні приїзду королеви. Вулиці й майдан перед палацом були ущерть повні громадянами, що авто королеви посувалось черепашною ходою серед ентузіястичних виявів симпатії збоку англійських громадян. Королева і її чоловік всміхнені відповідали жестами на ці вияви відданости.



Культурна Комісія УНСоюзу після складення вінка біля пам'ятника Шевченкові на Союзівці минулого 1960-го року.

НКРУМАГ ВИМАГАЄ ПЕРЕОРГАНІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ ОН В КОНҐО

ЗДА ВІДКЛИКАЛИ СВОЇ КОРАБЛІ, ВИСЛАНІ ДО КОНҐА

Об'єднані Нації, Н. Й. — Генеральна Асамблея ОН відкрила у вівторок дня 7 березня ц. р. продовження своєї 15-ої сесії вислуханням промови президента Ґани Кваме Нкрумага, який виступив із вимогою, щоб Об'єднані Нації переорганізували основно свою цивільну і мілітарну програму в Конґо. Чим скорше це буде зроблене — заявив Нкрумаг — тим певніше Об'єднані Нації віднайдуть свій престиж, потрібний їм в обличчі все більших і поважніших світових проблем. Президент Ґани був єдиним промовцем під час відкриття сесії і його промова тривала півтора години. Запропонована Нкрумагом переорганізація програми ОН в Конґо включила вимогу роззброєння існуючої крайової конґолійської армії, перевишколу її вояків під проводом і контролею ОН, відкликання всіх чужоземних дипломатичних місій з Конґа на теперішній час і скликання конґолійського парляменту. Висловив Нкрумаг теж пропозицію, щоб найближчим часом відбулися в Конґо вибори. Запропоновані ним заходи передбачають збільшення збройних з'єднань ОН в Конґо до 27 баталіонів, значить до яких 21.600 вояків, з відповідною кількістю летунського і іншого допоміжного персоналу, як теж встановлення повної контролі ОН над усіма портами і летовищами в Конґо. Основну кількість мілітарного контингенту мали б творити вояки африканських й азійських країн і деяких держав незаінтересованих ближче в Конґо. Так, наприклад, з'єднання ОН складалися досі з вояків Канади, Ірляндії і Швеції, і тепер Канада мала б бути виключена, як член Північно-Атлянтійського Пакту, що за словами Нкрумага виключає її безсторонність. В дальшому своєї промови Нкрумаг атакував Бельгію за її намагання мати безпосередній вплив на справи Конґа, і критикував Об'єднані Нації за те, що вони буцімто ішли на руку бельґійцям, які підтримують фінансово полк. Мобуту, Касавубу і Чомбе. Промова Нкрумага була досить спокійною і поміркованою, без особливих випадів проти Гаммершилда, і її прийняли учасники сесії спокійно, без більших оплесків. Переривав її оплесками здебільша тільки міністер закордонних справ СССР Андрей Громико.

Виступ Нкрумага збігся часово з заявою із Вашинґтону, що американський уряд рішив відликати свої чотири воєнні кораблі виряджені до побереж Конґа на підтримку Об'єднаних Націй. Командування фльоти ЗДА сповістило, що присутність цих кораблів на конґолійських водах не є вимагана Об'єднаними Націями. Вислання цих кораблів ЗДА хотіли підтримати Об'єднані Нації в їх конфлікті з національними чинниками Конґа, який виявився у відкликанні військових з'єднань ОН з головного конґолійського порту Матаді.

Гарриман запевнив Аденауера, що ЗДА не заберуть своїх військ

Бонн. — Надзвичайний амбасадор президента Кеннеді, Аверелл Гарриман, який після розмов з французькими державними мужами прибув в минулий понеділок до столиці Західньої Німеччини, запевнив канцлера Конрада Аденауера, що З'єдинені Держави не поменшать своїх сил збройних на европейському континенті ані щодо їх скількости, ані тим паче щодо сили вогню. Гарриман зокрема спростував газетні вістки, наче б державний секретар Дін Раск був противником вжиття атомової зброї у випадку совєтської аґресії проти Західньої Европи. Гарриман заявив, що газети зовсім фальшиво передали погляди Діна Раска, які не перечать стратегічному плянуванню, що його виготовили американські найвищі військові фахівці на спілку з НАТО.

Вільний Китай переведе китайських партизанів з Бірми й Ляосу на Формозу

Тайпей. — Уряд Вільного Китаю з осідком на Формозі проголосив, що він уживає заходів, щоб перевести всіх націоналістичних китайських партизанів, які від 1948 - 49 років оперують на терені північної Бірми, на Формозу. В останніх тижнях ці партизани, під натиском бірменських військ, переступили державні кордони, вступивши на терен Ляосу і Сіяму. З Сіяму вони швидко відтягнулись, але в Ляосі ще залишились, викликавши цим невдоволення не тільки в ляоського уряду, але й американців. Уряд Чіянґ Кай-шека підкреслює, що евакуація китайських партизанів із теренів Бірми, Ляосу і Сіяму на Формозу може відбутись тільки на базі добровільної згоди евакуованих, але емісарі Вільного Китаю буцім-то впливають на тих партизанів у цьому напрямку.

У СВІТІ

● **Східньо - німецький міністер** торгівлі Гайнріх Рав, відкриваючи щорічні весняні міжнародні торги в Ляйпціґу, висловив переконання, що З'єдинені Держави посилять свій експорт промислових виробів у ході заходів для поправлення платничого балянсу ЗДА. Рав бачить в цьому „небезпеку" для господарсько слабших країн. Врешті, він найбільше лаявся на Західню Німеччину, дармащо західньо - німецькі фірми переважають на Ляйпціґському ярмарку.

● **У Лондонській** клініці вночі з минулої суботи на неділю переведено операцію горла й віддихових проводів в американської фільмової зірки, 29-річної Елізабет Тейлор. Вона від довшого часу хвора, а в минулому тижні дістала запалення легенів, ускладнене анемією. У зв'язку з її занедужанням перервано фільмування фільму „Клеопатра" з Елізабет Тейлор у титуловій ролі. Про стан недужої артистки видають щоденні лікарські бюлетини. Між 6-ма лікарями, що відбули консиліюм, був також лорд Івенс, лікар королеви Єлисавети II.

● **В столиці Альбанії Тірані** арештовано двох урядовців албанського міністерства закордонних справ за передання совєтській амбасаді детального звідомлення про явні і тайні наради останнього конґресу албанської комуністичної партії. Їх оскаржено у — „шпигунстві" в користь СССР. Це перший випадок в історії комуністичних країн, щоб закидати шпигунство комуністові за його службу Совєтам.

● **Югославський** президент Тіто відвідав комунофільського президента Кваме Нкрумага в Аккрі, який зараз потім полетів до Ню Йорку, та поїхав до республіки Того, де Югославія будує своїми грішми і технікам велику гідро - електрівню. Того зобов'язалось звернути кошт будови того проєкту у висоті 150 мільйонів долярів після п'ятьох років і після закінчення всієї праці. Тіто відкриє роботи на спеціяльній церемонії.

● **Женевська конференція** про припинення дальших атомових дослідів буде продовжуватись від 21 березня ц. р. Вона почалась 30 жовтня 1958 року і кількакратно переривали її, а в останнє перервали її 5 грудня мин. року й згодом продовжили час перерви, щоб дати час новій адміністрації ЗДА виготовити нові проєкти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіти і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Продовження холодної війни

Газети повідомили про невдатну 70-хвилинну конференцію американського амбасадора в Об'єднаних Націях Адлея Стівенсона з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком про усунення елементів холодної війни з теперішніх нарад Генеральної Асамблеї ОН, про 10-денне вижидання амбасадора ЗДА Левелина Томпсона в Москві, щоб він міг передати Хрущову особисто листа від президента Кеннеді, та про загострену пропаганду, що її веде Москва проти Америки. Холодна війна — читаємо — має всі вигляди розгорітися незабаром давнім полум'ям.

Властиво, холодна війна між Заходом і Совєтським Союзом та комуністичним Китаєм ніколи не припинялась, а вже мови не може бути, начебто в останньому часі радикально змінились на краще американсько-совєтські відносини. Були тільки залицянки совєтського уряду до нового Президента ЗДА, і то роблені — за московським звичаєм — грубо і нетактовно, наприклад, шукання контактів з різними людьми з оточення Дж. Ф. Кеннеді, ще поки вони дістали офіційні призначення в новій державній адміністрації. На деякий час тон совєтської антиамериканської пропаґанди був стушований, при чому одночасно в ній підкреслювалось, що американський нарід внаслідок президентських виборів ніби засудив закордонну політику Д. Д. Айзенгавера, що, виходило б логічно, президент Кеннеді вестиме політику іншу. Ясно, що така совєтська тактика була шита надто грубими нитками й викликала ефект протилежний до бажаного Москвою, бо спонукала президента Кеннеді запевнити союзників Америки, зокрема Західню Німеччину, цілий бльок НАТО та вільний Китай, у незмінності американської закордонної політики, і зробити манїфестаційно - куртуазійні жести супроти Д. Д. Айзенгавера, наприклад, у справі поштово-секретарських удогіднень та привернення йому стану п'ятизіркового генерала.

Згори передбачувалось, що з тієї совєтської гри на нібито наївність нових керівників закордонної політики ЗДА та з совєтських надій на поворот ери Ф. Д. Рузвелта у ділянці американсько - совєтських взаємин нічого не вийде. Поліпшення американсько-совєтських взаємин може базуватися не на декламуванні фраз про мирну коекзистенцію, а тільки на такій конструктивній розв'язці спірних міжнародних справ, яка не була б капітуляцією Заходу та перемогою Москви. За пробний камінь совєтської щирости щодо бажання поліпшити відносини з Америкою вважали у Вашинґтоні справи Ляосу та Конґа. Тим часом, як відомо, Москва не припинила активно підтримувати комуністичних партизанів у Ляосі, постачаючи їм безупинно через Північний В'єтнам зброю, амуніцію і всякий виряд. Є здогади, що до тієї активности Москви на ляоському терені спонукало її також бажання випередити Пейпінґ, не допустити до поширення там безпосередніх комуно - китайських впливів. Щождо Конґа, то СССР вже після приходу Дж. Кеннеді до влади визнав комунофільський уряд Антуана Ґізенґи в Східній провінції як „леґальний" уряд для цілого Конґа і повів посилену кампанію проти Гаммершилда. А в новому листі до західньонімецького канцлера Аденауера Хрущов повторив усі свої попередні вимоги щодо міжнародного леґалізування поділу Німеччини, перетворення Західнього Берліну на „вільне місто" та тісного партнерства з комуністичною Східньою Німеччиною.

Коли американський уряд хоче дальших наглядних „пробних каменів" дійсної совєтської політики, то він матиме їх уже в найближчих днях на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй та в її двох Політичних комісіях і на недалекій Женевській конференції в справах атомових дослідів. Є всі дані здогадуватись, що тон взаємних оскаржень буде підвищуватись, що ні в одній справі Совєти не поступляться і що холодна війна розгортатиметься давніми шляхами.

Дві конференції в Мехіко

У неділю 5-го березня ц. р. почалися в столиці Мехіко, Мехіко Ситі, дві конференції — прокомуністична й антикомуністична, що спричиняють гостре напруження не тільки в тому місті, але й у цілій країні. Не зважаючи на те, що для охорони порядку змобілізовано майже всю поліцію, антикомуністам повелося в залі засідань прокомуністичної конференції експльодувати смердючу бомбу, що примусило аранжерів повідкривати всі вікна, щоб очистити повітря. Потім випущено на залю чорного голуба, що знову спричинило перерву в нарадах. Але на цьому антикомуністичні демонстрації й закінчилися.

Прокомуністичний з'їзд влаштовує офіційно Латинсько - Американська Конференція для національної суверенности, економічної емансипації і миру. Однак, дійсним організатором і протектором є керована комуністами Конференція Світового Миру, яка створила вже свої експозитури в різних областях світу — Північну Конференцію Миру з осідком в Осльо, в Норвегії, Комітет Мирного Зв'язку для Азії й Тихоокеанського простору з осідком у Пейпінґу і Комітет для мирної розв'язки німецької проблеми з осідком у Східньому Берліні. На черзі створення такого ж секретаріяту для Західньої гемісфери, що й буде головним питанням прокомуністичної конференції в Мехіко Ситі, в якій беруть участь прокомуністи не тільки з Мехіко, але й з Арґентини, Бразилії, Куби та інших країн Південної Америки.

Антикомуністична конференція відбувається заходами місцевої мехіканської національної антикомуністичної партії і беруть в ній участь тільки представники цієї партії з різних провінцій Мехіко. Перед відкриттям конференції вони влаштували мовчазний похід під Пам'ятник Незалежности, де склали вінок. Присутні на цій конференції антикомуністи виступили з гострим засудженням прокомуністичної конференції, стверджуючи, що вона скликана й керована Совєтами, і вимагаючи викинути комуністів із Мехіко.

Обидві ці конференції щодо свого розмаху неспівмірні. Комуністи, стягнувши на свою конференцію яких 3.000 учасників, виступають з великою помпою в той час, як антикомуністи зібрали всього яких 300 осіб і не повели ніяких заходів, щоб притягнути репрезентантів антикомуністичних рухів з інших країн Південної Америки. Не подумали про підтримку цієї антикомуністичної маніфестації і самі проводи тих рухів, особливо в ЗДА, проти яких головним чином спрямовують свої промови учасники спонзорованої міжнародним комунізмом „конференції суверенности і миру". У висліді всі виступи прокомуністів у Мехіко проти „імперіялістичної аґресії ЗДА", що є, мовляв, найбільшою загрозою для країн Південної Америки, залишаються без відповіді і протидії.

Прокомуністична й антикомуністична конференції в Мехіко можуть бути ще одним доказом, чому міжнародний комунізм стає все твердішою ногою вже не тільки на Кубі, але й в Бразилії та Арґентині. І з другого боку, вони ще раз переконують, що пасивність і байдужість тільки сприяють поширюванню комуністичних впливів.

„ПАРТІЙНА НАУКА" В СВІТІ

Коли в серпні 1960 року відбувся в шведській столиці Стокгольмі XI Міжнародний Конґрес історичних наук, у пресі різних країн появились більші або менші звідомлення про роботу цього Конґресу. На диво, різномовна преса Совєтської імперії довго не згадувала про Стокгольмський Конґрес. Навіть у найбільше поширених щоденниках СССР — „Ізвєстіях" та „Правді" не повідомлялося про цю подію.

Тільки в листопаді - грудні 1960-го року з'явилися статті в часописах СССР про Стокгольмський Конґрес: у московському двотижневику — „Коммунист" (ч.17), в київському „Українському Історичному Журналі" (ч. 6) і в місячнику „Вопросы Истории" (ч.12), що виходить у Москві. Слід зазначити, що автор короткої замітки в „Українському Історичному Журналі", підписаний буквами В. Г. (очевидно проф. Володимир Голубоцький), назвав деякі доповіді істориків із СССР, що виступали на конґресі, і закінчив свою інформацію пропаґандивною фразою:

„Конґрес продемонстрував дальше зміцнення позицій марксизму в галузі історії, порівняно з попереднім конґресом у Римі в 1955 р.".

Як доповнення до цієї інформації проф. Голубоцького, в тому самому часописі була вміщена замітка С. Пилькевича: „IV міжнародний конґрес архівістів", який відбувся в Стокгольмі 17 - 20 серпня 1960 р. і в якому брали участь участь учені з совєтського бльоку.

Значно ширше звідомлення про XI Конґрес істориків знаходимо в московських „Вопросах Истории". У примітці до цього звідомлення зазначено, що воно було написане на основі інформацій, одержаних від членів совєтської делеґації на конґресі і на підставі обговорення на загальних зборах секції історії Академії Наук СССР.

Три місяці мали совєтські історики на те, щоб дати звідомлення про Стокгольмський Конґрес згідне з директивами партії. Довелося класти Історичну Правду на Прокрустове ліжко і утинати з неї все, що суперечить „партійній науці". Бо це не жарт: ще в серпні 1960 року вийшло в Москві число часопису „Вопросы Истории" з такими твердженнями:

„Історична наука була і буде ареною гострої ідеологічної боротьби; вона була й буде клясовою, партійною наукою".

Цю директиву партії старалися виконати члени совєтської делеґації на конґресі в Стокгольмі. Вони мусіли показати тим, хто їх послав, що старалися здобути перемогу над „буржуазною наукою".

Щоб цього досягнути, совєтські учені історики вдалися до простої методи: не наводячи думок, а часто навіть імен істориків вільного світу, з якими їм доводилося дискутувати в Стокгольмі, вони уживають „сильних виразів" політичної пропаґанди і твердять, що комуністична „партійна наука", яку вони звуть „марксизмом - ленінізмом", — „стає головним напрямом у світовій історичній науці".

Виконуючи директиви партії, історики з країн совєтського бльоку поводилися в секціях і комісіях Конґресу аґресивно: перешкоджали криком і шумом промовцям, що висловлювали погляди незгідні з „партійною наукою". Однак цю свою продиктовану партією аґресивність звідомлення совєтських істориків, видруковане в „Вопросах Истории", приписує іншим: мовляв, усе було б гаразд, якби на наукових засіданнях не давалося слово „особам, що не мають нічого спільного з наукою (головним чином із числа різних запроданців, що зрадили совєтський нарід та рідний край і пішли на службу до деяких західних „наукових" установ)".

В звідомленні згадано, між іншим, доповідь проф. М. Чубатого, виголошену на конференції комісії слов'янських студій в Упсалі, біля Стокгольму: „Київська Русь і створення трьох східньослов'янських народів". Не назвавши імени доповідача і не подавши змісту доповіді, автори звідомлення пишуть:

„Ця доповідь, що була грубою пропаґандою українського буржуазного націоналізму, свідчила про повну наукову неписьменність автора". Цікавий читач цього звідомлення нічого не довідається, в чім же полягала здогадна „неписьменність" автора доповіді про Київську Русь, як не зможе дізнатися, хто той „запроданець — український буржуазний націоналіст", що мав доповідь, яка викликала гнів жерців "партійної науки".

Далі із звідомлення видно, чому так накинулися представники „партійної науки" на проф. Чубатого: адже ж він заперечував вигадку совєтських істориків, запозичену з часів царського режиму, про „праруську народність", яка, мовляв, жила в Київській державі і дала початок українцям, білорусинам і московцям. З цієї гіпотези виводять совєтські історики „право Москви" на анексію України і Білої Руси. У звідомленні написано, що загарбання України і Білої Руси московськими царями в 17 - 18 вв. не було аґресією, а було „боротьбою за повернення земель", утрачених в добу історичного ослаблення Руси під монгольським ярмом".

Невдоволення авторів совєтського звідомлення про Стокгольмський Конґрес викликали також виступи українського історика П. Феденка в дискусіях з представниками „партійної науки". Таким типовим продуктом „партійної науки" був Н. Шатаґін із Москви, що мав доповідь про політику большевицької партії під час першої світової війни. На критичні завваги професора Феденка Н. Шатаґін навіть не міг нічого відповісти. Однак, в його обороні виступає звідомлення, яке хвалить зміст доповіді Шатаґіна, а про критиків „партійної науки" висловлюється словами з лексикону зовсім не наукового:

„На секції траплялися спроби реакційних елементів, докраю ворожих Совєтському Союзові, використати трибуну Конґресу для наклепів супроти марксизму - ленінізму і совєтської держави. Як звичайно, для цього використано еміґраційне шумовиння, викинуте народами СССР, яке тепер виплило на поверхню в ролі „професорів із Мюнхену і американських університетів".

Так „розправившись" з істориками, що перебувають у вільному світі, представники „партійної науки" пишуть у своєму звідомленні, мовляв, Стокгольмський Конґрес „показав величезні успіхи нашої комуністичної ідеології". З того видно, що делеґати із совєтського бльоку шукали в Стокгольмі не наукової правди, а тільки нагоди ширити комуністичну ідеологію.

Обсерватор

Чотири пункти президента Кеннеді

У своєму зверненні до леґіслятури стейту Массачузетс перед своєю інавґурацією п. Дж. Кеннеді окреслив основні принципи, якими керуватиметься його адміністрація.

Перший з цих принципів визначає специфічну ролю, яку, як сподівається Кеннеді, відіграватимуть ЗДА у світових справах. Незалежно від того, чи ЗДА шукатимуть цієї ролі, чи вона буде їм накинена ззовні, залишається факт, що тепер З'єдинені Держави є наймогутнішою державою в світі, а їхній, як висловився Кеннеді, „демократичний устрій править за дороговказ для інших націй".

Це значить, що ЗДА мають завдання і одночасно обов'язок організувати свої внутрішні справи так, щоб це було корисно не тільки для них самих, але й для решти світу. Саме це Кеннеді мав на увазі, коли цитував слова царя Перикла: „Ми не беремо прикладу з інших, але ми самі правимо за зразок для інших..."

У замкнених суспільствах намагання правити за модель автоматично викликає наслідування збоку інших. У відкритих суспільствах, якими були Атени в часах Перикла і якими є тепер З'єдинені Держави, це означає змагатися до досконалого, що має своєю енергією заохотити інших людей та інші нації. У своїй тодішній промові президент-елект перелічив вимоги для досягнення цієї важкої мети. Ці вимоги — сміливість, справедливість, недоторканість і посвята.

Сміливість, в інтерпретації п. Кеннеді, є більше, ніж готовість наражатись на риск. Вона вимагає, сказав він, витримати „до кінця". Це також вимагає сили витримати натиск мас, бо державний муж мусить провадити належну політику для добра країни та її людности навіть тоді, коли вона не задовольняє примхи мас.

Щоб визначити, чи його політика добра, державний муж мусить уміти „визнавати свої власні помилки, а також помилки інших, мати досить мудрости, щоб знати, чого ми не знаємо, і досить сміливости, щоб визнати це".

А це приводить нас до третьої вимоги — недоторканість, оскільки щире визнання помилок є одним, якщо не найважливішим, елементом у політичній чесноті. Сюди входить також відданість принципам, від яких державний муж не повинен відступати ані задля матеріяльних благ, ані задля політичної амбіції.

Посвята — четвертий принцип. Президент Кеннеді визначає людей посвяти, як осіб, що не дають переваги якимсь індивідумам чи групам, що не йдуть на компроміси задля приватних стосунків чи цілей, але присвячують себе на служіння для громадського добра і національних інтересів.

Всі ці принципи разом дають високий етичний ідеал, який президент Кеннеді сподівається застосовувати в політиці та адмініструванні.

Американська Рада

Віра Скочиляс

ДЕ НАША МОЛОДЬ?

Росте й виховується в Америці молодь різного національного походження. Це витворює різнородну культуру Америки, яка добрі прикмети використовує, а лихі відкидає. Суспільство, серед якого живемо, можна поділити на дві частини: широкі маси, що за своєю вподобою і вмінням користають з американського добробуту, та провідну групу, здебільша матеріяльно добре забезпечених людей. Преса дуже часто повідомляє про різні недобрі затії, а то й злочини, поповнювані молодими людьми, зокрема у великих гамірних містах. Молоді злочинці звичайно походять від тих батьків, що залишають своїх дітей без нагляду, або молодь тратить домашнє огнище спричинене так частими родинними трагедіями. Інакше живе молодь цієї другої суспільної верстви. Ця молодь звичайно менше зазнає щоденних турбот життя, вона відокремлена опікою від вуличного виховання і всю свою енергію спрямовує на науку, щоб стати інтелектуальними провідниками народу.

Пригляньмося ближче, де наша молодь живе, перебуває тощо. На жаль, здебільша без відповідного нагляду, що спрямував би її до добра. Подумає хтось, що наша молодь згуртована в різних молодечих товариствах, Пласт, СУМА, МУН та в інших. Наша нова еміґрація вже понад десять літ в Америці. Значить, старше юнацтво, доростаюча молодь — це вже тут виховане покоління. Правда, що вони ходять на різні сходини українських товариств, вчаться про Україну, але живуть стало серед американської молоді, з якою ділять свою розвагу, своє молодече життя. Та найважніше — пригляньмося статистиці. В одній пластовій Станиці виховники перевели дослід, вибираючи певну групу юнаків — це молодь, яка активно працює у пластовій системі (а щож доперва ті, що не належать до молодечих наших товариств) і виказалось, що в пересічі ці юнаки витрачують годин в одному тижні: на Пластові зайняття — 2.2 (це вже з доїздом), спання — 64.9, в школі — 36.2, шкільні задачі — 7.6, в церкві — 1.2 і т. д. Коли брати до уваги, що батьки звичайно працюють, то решту вільного часу молодь переводить у чужому середовищі, в чужій культурі. Правда, у нас ще діють суботні школи українознавства для молодого юнацтва. Мають подібні школи й інші національні групи, зокрема жиди. Ціллю їхніх шкіл не лише навчити сухих фактів про країну походження їхніх предків, але навчити молодь взаємно себе шанувати, пізнати, співжити зі собою та вглибитися у духа й культуру свого народу. Замітне також, що в усіх секулярних університетах діють так звані „Нюман Клаби" для студентів католиків з потрійною ціллю: провідник товариства (священик) зобов'язаний в першу чергу дбати про душевні потреби студента, спрямувати його інтелектуальний розвиток в християнський світогляд, а врешті дати змогу студентові перебувати як найбільше в товаристві даної групи студентів, в тому випадку католиків. Тому „Нюман Клаби" мають, крім каплички, добірну бібліотеку, гарні залі на сходини та товариські забави з різними улагодженнями для розривок і забав. Це не лише згуртовує молодь, але також дає їй можливість зживатися, пізнавати себе, закріплювати світогляд. Існують подібні клюби також для протестантів і жидів, де вони можуть знайти відповідь на якесь життьове питання чи розвагу.

Де має сходитися чи гуртуватися наша молодь? Де наші спортові залі, наші читальні, клюби, щоб вона могла зустрічатися з старшими, пізнавати себе й приготовлятись до громадської праці. Де могла б молодь от так звичайно зібратися на вечірку чи чайок, щоб погуторити, заспівати рідну пісню чи врешті переглянути українські журнали, пресу, обмінятися думками на актуальні теми. Чи не варто було б вложити гроші й енергію на влаштування таких осередків? Це правда, що таке підприємство не було б прибуткове. Так звані „національні бари" дають матеріяльні прибутки й інколи ними ми навіть хвалимося, але за це тратимо живий капітал, нашу молодь. З культурно влаштованих приміщень напевно користала б молодь і горнулася б там до свого рідного.

Я свідома того, що ці мої міркування кардинально не змінять асиміляційного процесу серед нашої молоді, але певна, що коли б вони були реалізовані, то це мало б великий вплив на вироблення в нашій молоді свідомости, пізнання культури українського народу, взаємне виросумління у висліді дало б їй можливість перебувати частіше й більше у рідному середовищі, що у великій мірі врятувало б її від денаціоналізації.

З СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ

„РОЗКУРКУЛЕНИЙ СЕРВІЗ"

Кореспондент „Радянської України" І. Махов пише:

„Свинарку радгоспу ім. Островського Фросину Филипову за успіхи у вирощуванні свиней ухвалено нагородити столовим сервізом. Обласне управління сільського господарства видало відповідний наказ.

Після цього звичайно відбуваються збори, на яких урочисто вручають подарунок, виголошують промови, бажають відзначеній особі здоров'я і успіхів у праці. Так, принаймні, мало б бути. Але цим разом сталося інакше. Ніхто н е вітав Филипову з відзначенням почесною грамотою і подарунком. Мало того, Филипова вісім місяців навіть не знала, що її удостоєно такої чести. Але знав про це директор радгоспу Володимир Дурас.

Коли привезли сервіз і порозкладали його в усій красі на столі, директор подумав собі: „А чому, власне кажучи, має одержати все це одна Филипова? Та ж тут більше як два десятки предметів!"

І от товариш Дурас заходився „розподілювати" сервіз. Одному — малі тарілки, другому — великі, третьому — сільницю. Дещо й собі...

Так усе й порозадавав. Всі одержали. Крім — Филипової. Про те, що її нагороджено сервізом і що сервіз „розподілено", свинарка довідалася останньою".

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК (ВУАН)

ШЕВЧЕНКО

Річник 8/9

(12)

В. Павловський

ДІМ, В ЯКОМУ ШЕВЧЕНКО ПЕРЕБУВАВ У 1859 РОЦІ В КИЄВІ

Шевченко жив у домі о. Ботвиновського, як почесний гість, на першому поверсі[1]) приблизно один тиждень — до 7 серпня. Вдень він мало сидів у хаті, а більше ходив по місту — сам або зі своїм поручителем, відвідуючи приятелів, найчастіше Сошенка, що жив з дружиною поблизу, коло Сінного базару, й товариша ще з Академії, Гудовського, що мав свою фотографію на Хрещатицькій (згодом — Думській) площі, з невеликою компанією, взявши випивку та закуску, на природу — за Дніпро, про що стали ходити по місту перекручені чутки (пор. записи М. Чалого[5]). Бувало, що він, лишаючися в хаті без Ботвиновського, під впливом сумних думок про своє нове слідство, шукав забуття в чарці: Ф. Лобода[1]), приїхавши до Ботвиновського з господарем, знайшов Шевченка, як той, випивши, спав на повітрі, коло воріт (це, здається, було його улюблене місце — (пор. у Чалого).

Увечері приходили побачити Шевченка знайомі й приятелі, між іншими — Сошенко; господар частував їх, і компанія засиджувалася часом до світанку. Одного такого разу Шевченкові не сподобалося щось і він захотів піти з дому. Ботвиновський, маючи Шевченка на своїй поруці, не пускав його й замкнув браму. Нарешті Шевченко переконав господаря і той його випустив. П. Зайцев[6]) пояснює це присутністю в компанії Аскоченського, якого Шевченко не терпів. Проте, в опублікованих спогадах В. Аскоченського про Шевченка такого епізоду не знаходимо.

7 липня 1859 р. Шевченкову справу [1]) вирішено й він перебрався спочатку до Гудовського, в якого пробував кілька день, а потім на Приорку, де жив до свого від'їзду з Києва 13-го серпня[3]). М. Чалий помилково відносить життя Шевченка на Приорці до самого початку його перебування цього року в Києві.

Через кілька років будинок о. Ботвиновського був проданий за борги[2]). Новий власник не міняв нічого до кінця 1890-их років, коли в Києві почалася будівельна гарячка[1]). Тоді обидва будинки зроблено двоповерховими, поширено, з'єднано над ворітьми в один будинок і все обкладено цеглою. Побудовано сходи на другий поверх від дверей, що тепер виходили на вулицю (за часів Ботвиновського вхід до будинків був зі двору, в який проходили через браму). Сходи були прибудовані до того будинку, в якім жив Шевченко.

В 1917 році до Києва переїхав з Петрограду Георгій Нарбут. Він найняв собі помешкання на другому поверсі цього будинку, ліворуч від воріт. Нарбут оселився там з родиною в грудні 1917 року[7]), в той час, коли ввесь поринув у працю в щойновідкритій Українській Державній Академії Мистецтв.

Закоханий в українськім барокко, Нарбут був у захопленні від того, що живе за кілька кроків від славетної брами Рафаїла Заборовського в мурах навколо Софії, що з його вікон видно садибу Софійського собору з пишно - барокковим митрополичим домом і з самим собором. Нарбут упросив адміністрацію Софійської садиби спиляти сухе дерево в митрополичому садку, яке псувало йому вигляд на Софію[7]).

В березні чи в квітні 1918 р. Нарбут поділився своїм помешканням із Вадимом Модзалевським, що приїхав тоді з Чернігова.

Мешкання Нарбутів стало місцем, де бувала більшість українських мистців, мистецтвознавців, письменників, істориків та інших культурних діячів Києва в 1918 - 1920 роках.

Найчастіше бували Павло Зайцев, Данило Щербаківський, Юхим Михайлів, В. Прокопович, Федір Ернст, Микола Зеров, К. Широцький, Сергій Єфремов, Лесь Курбас, колеги-професори Академії Мистецтв та студенти майстерні Нарбута в Академії. Люди товклися у Нарбута завжди; він любив голосне товариство і залюбки виконував свої роботи на людях, працюючи тим краще, чим голосніший був гамір гостей[7]).

В жовтні 1919 року, за денікінської окупації, виникла нагла потреба знайти приміщення для закритої большевицькою владою ще в березні 1919 р. Академії Мистецтв, майно якої мали викинути на вулицю. Нарбут, ректор Академії, за дані Дніпросоюзом гроші купив у власника будинку, Балясного, два приміщення, щоб розмістити там Академію. Угоду підписали 14 жовтня нов. ст.[8]).

Приміщення ці були на першому й другому поверсі в правій стороні будинку — саме в тій, де до переробки, шістдесят років тому, жив Шевченко, вільний художник російської Академії Мистецтв. Тепер там розмістилися, хоч і в біді, Українська Академія, повісивши на дверях невеличку, чорним по жовтому тлу, вивіску: „Українська Академія Мистецтв". На першому поверсі містилася канцелярія, бібліотека й музей, а нагорі — майстерні. Нарбут поділився з Академією частиною свого помешкання; його вітальня правила одночасно за його майстерню графіки, а кімната Модзалевського була одночасно й кімнатою Ради Професорів та приймальнею ректора[7]).

Почались осінні дощі; давно неремонтований дах протікав і вода протікала через стелю. Найбільші дірки закрили фанерою, проте цього було недосить. Розвинулась вогкість, а в наслідку її домовий грибок.

---

[5]) М. Г. Чалый. Жизнь и творчество Шевченка. Киев, 1882.

[6]) Павло Зайцев. Життя Тараса Шевченка. Ню Йорк — Париж — Мюнхен, 1955.

[7]) Ф. Ернст. Г. Нарбут. Київ, 1926.

[8]) М. Бурачек. Спогади про Г. І. Нарбута. Бібліологічні Вісті, 1927, ч. I.

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНҐТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

З ПРОБЛЕМ РІДНОШКІЛЬНОЇ МЕТОДИКИ

Якось втерлося переконання, нібито тривалість набутих знань залежить виключно від того, чи мають учні добру чи злу пам'ять. Це не зовсім вірно. На тривалість впливає радше спосіб засвоювання і закріплювання знань, як індивідуальні різниці у вартостях пам'яті. Активність учня під час лекції, його заінтересованість у засвоюванні нових відомостей, його інтенції, а також активність в процесі обсервації грають поважну ролю у закріпленні матеріялу. Також подавання нових відомостей живим, різнородним, а не одноманітним і нецікавим способом, довше та всестороннє проброблення вивчуваного матеріялу, вживання різних побічних засобів (фотографій, кольорових рисунків тощо) та участь у цьому процесі різних почуттів — мають поважний вплив на закріплення матеріялу. Цих і подібних засобів треба вживати залежно від обставин, бо надмір побуд не впливає додатньо на спроможність сприймування. Треба завжди пам'ятати, що нові відомості лише тоді швидко й краще закріплюються, коли пов'язуються вони з подібними, раніше пізнаними, якими учень вільно диспонує.

Деколи й порухи рук можуть вплинути на краще закріплення; буває, наприклад, під час вправ у писанні рукою букв у повітрі.

Має значення також темп вивчання: він не повинен бути за швидкий і занадто повільний (зашвидкий розпорошує увагу)). Добре утривалюються також речі, в яких виступає ритмічність, римування чи інтересна цілість; відомо, що цікаве оповідання краще утривалюється в пам'яті, як докладний опис якогось предмету.

Учитель не може забувати й про те, що відомості учнів спираються на часових сполучення; якщо їх не повторюється і не закріплюється, тоді вони вигасають, блякнуть, затираються. Це заникання виступає особливо тоді, коли нові сполучення недостатньо сильні і коли витворюється нараз забагато тих сполучень а так воно буває на всіх лекціях. Чим раніше й частіше повторюється матеріял, тим менше треба часу й зусилля, щоб відсвіжити вивчений матеріял і досягнути бажаний ступінь закріплення. Тому раціональна метода утривалення відомостей вимагає, щоб перше повторення новонабутих відомостей відбулося якнайшвидше; досліди виявили, що найшвидше і найбільше забуваємо зараз після того як вивчуємо якийсь новий матеріял. Тим то обов'язком учителя є подати учням матеріял і зараз перевірити, чи він його як слід зрозумів та чи закріпив у своїй пам'яті. Також і в наступних лекціях треба **п о в т о р и т и** вивчене **р а н і ш е**, при чому треба постійно **з м і н ю в а т и** форму повторень (на інший лад ставити питання, пов'язувати з іншим матеріялом тощо).

Обов'язком учителя є подати учневі всі завваги для найбільш раціонального вивчення і закріплення матеріялу. Крім згаданих раніше заввважень, треба учням звернути увагу на економічну організацію їхньої праці. Плянуючи вивчення чи повторювання, треба звернути учням увагу на умовини, які сприяють кращому закріпленню, а саме:

1) добре і раціонально укгідь підготовити потрібні для ласти плян праці, заздалегідь навчання речі, приладдя тощо;

2) робити малі перерви в навчанні;

3) вивчати не механічно, а із зрозумінням того, що вивчається;

4) в міру можливости переробляти по черзі в той самий день такий матеріял, який найменш між собою пов'язаний чи найменш один до одного подібний;

5) при повторенні підходити до вивчуваного матеріялу з зовсім іншої точки, як попереднього разу, постійно змінювати ціль повторювання (укласти контрольні питання, перевірити прогалини в опанованому матеріялі, повторювати не по черзі, одне за одним, а за певними проблемами й ін.).

6) повторювати постійно, а не лише перед іспитами.

Е. Ж.

Український Літературно Мистецький Клюб

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 10-го березня відбудеться в рямцях щотижневих вечорів висвітлювання фільмів „Українці в Німеччині і Франції", зроблених Леонідом Полтавою. Фільми буде висвітлювати і пояснювати Л. Полтава. Початок о год. 8-ій веч.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Створення драматичного театру в Ню Йорку

На **ґ р у н т і** нюйоркського Осередку СУМА постає вишкільний курс драматичного мистецтва з метою сформувати кадри молодих театральних сил, а в дальшому, організувати постійний **т е а т р** в Ню Йорку.

Здається до цієї новини ширші коментарі зайві. Потреба драматичного театру в метрополії така наявна і дошкульна, що справу вже стільки разів різнобічно продискутовано і на сторінках преси і на публічному форумі, що немає потреби в цьому нікого переконувати.

Ідея створення театрально-драматичних курсів виникла з факту, що дотеперішні спроби згуртувати життєздатну групу з професійних одиниць, що працювали ще на краєвих та таборових сценах, кінчалися невдачею. Діюча на цьому терені **п о с т і й н а** театральна студія з молодняка, все ж проблеми діючого театру, після дуже вдалих спорадичних виступів, не розв'язала.

То ж і залишилася єдина можливість **р е о р г а н і з у в а т и** цю останню ідею, цим разом на здоровій, організаційно сукупній базі, якою є власне СУМА. Притягнути до вишколення найталановитіший елемент молодого і середнього віку з різних організаційних середовищ і вишколивши, дати йому фахове, енерґійне керівництво, а там і пустити сформований таким чином театр в дію.

Ці рядки виносимо на сторінки нашої преси з метою поінформувати ширший загал про деякі потробиці згаданого почину і піддати їх прилюдній дискусії. Немає сумніву, що всі корисні думки і поради збоку дискутантів, ініціятори цього почину, розглядатимуть з найбільшою увагою і вдячністю. Єдине, чого не братиметься до уваги, то тих „розважних" голосів, що покликаючись на всякі прецеденси, накопичення труднощів і інші обставини **д о р а д ж у в а т и м у т ь** не хапатись за рисковне діло. Такі суґестії дорадників будуть непридатні навіть тоді, коли ініціяторам діло не йтиме по маслі задумів, лиш по груді непередбачених перешкод і найбільших труднощів.

Пачаткові інформації обмежуться до того, що до складу викладачів драматичної студії намічується одиниці, найбільше фахових кваліфікацій на нашому терені, які своїми громадськими **я к о с т я м и**, крім професійних, **г а р а н т у в а т и м у т ь** успішність в педагогічній праці, а в дальшому, у формуванні театру та побудови його на тривких підвалинах.

Є в пляні навчальну працю розпочати дуалістичною системою, значить подачу теоретичного вантажу провадити паралельно до вивчування репертуару, таки з першого дня зайнять студії, при чому прилюдними постановками звітувати перед громадянством про кваліфікаційний ріст студійців. Лекції відбуватимуться один або два рази в тиждень в вечірніх, вільних від праці годинах.

Очевидно виклад всіх навчальних дисциплін, крім найбільше наголошуваного майстерства актора і предметів найнеобхідніших в практичній роботі актора, буде відповідно до обставин дуже згущений і зредукований.

Цю побіжну інформацію закінчимо трьома зверненнями.

До працівників сцени з відповідними **к в а л і ф і к а ц і я м и**: поповніть групу виховників майбутніх акторів і причиніться активно до здвигнення драматичного театру в Ню Йорку.

До керівників молодечих і громадських організацій: заохотіть талановиту, зацікавлену театральним мистецтвом молодь стати учасниками театральної студії.

До всього нашого суспільства, зацікавленого в постанні українського **д р а м а т и ч н о г о** театру в Ню Йорку: допоможіть вашою прихильністю цій важливій справі. Бо таки останнє слово, бути чи не бути театрові, за глядачем, любителем і учасником цієї святині мистецтва.

● **Конґолівські власті** призадумуються над тим, щоб французькими техніками й спеціялістами різних ділянок заступити бельгійських, у зв'язку з нагінкою Совєтів проти Бельгії та постановою Ради Безпеки Об'єднаних Націй, щоб усі бельгійські військовики й дорадники залишили Конґо. Конґолійські комуністи з уряду Ґізенґи користуються також бельгійцями і французами, але це комуністичні „специ" і їх Москва ні Об'єднані Нації не рухають.

Подвійний Золотий Ювілей о. М. Винницького в Лос Анджелес

Дуже милі хвилі пережили парохіяни тутешньої української католицької **ц е р к в и** Рождества Пр. Діви Марії, вітаючи свого душпастиря о. Миколу Винницького з радісним святом 50-літнього ювілею його священства в дні 16-го січня 1961 р.

Всч. о. Микола Винницький був довгі літа парохом в Глубічку Великім в Тернопільщині. Сповняючи ревно і з посвятою свої душпастирські і національно - патріотичні обов'язки, зазнав багато прикрощів і переслідувань від польської влади за Польщі, а потім і від большевиків, де кожної хвилі був наражений на розстріл або на вивіз. Та не було то новиною для о. Миколи Винницького, бо ще за російської окупації під час першої світової війни приходилось йому укриватися по чужих хатах від російських царських жандармів та хоронетись від вивозу на Сибір.

Як еміґрант по другій світовій війні о. Винницький з родиною прибув до Лос Анджелесу, де повнив обов'язки сотрудника в тут. українсько-кат. церкві.

Та згаданий вище золотий ювілей священства о. Миколи Винницького зійшовся ще з другим золотим ювілеєм — 50-літнім ювілеєм його подружжя, що припав на жовтень минулого року. Свято відбулося в надзвичайно милій товариській атмосфері, в присутності вірної дружини ювілята п-ні Антоніни Винницької, дітей і внуків та численних друзів - парохіян. До святочного настрою причинився чудовий сонячний день, багато цвітів в кімнаті та в городі, спів пташок за вікном (в Каліфорнії все цвітуть квіти і співають пташки), що мішався з веселим щебетом маленьких внучок Лесі та Христі. Не диво, сльози радости тремтіли в очах щасливої пари ювілятів.

Та нема рож без колючок. Надірване здоров'я і недуга не дозволяють о. Винницькому виконувати далі його душпастирські обов'язки. Та серця його парохіян - друзів все будуть при нім як і дотепер.

С. К.

Лист дітей Плейнфілду до ЗУАДК-у

Дорогий ЗУДАК-у!

Ти великі труднощі перемагаєш, але бабу заверюху таки не переміг. А вона цього року сильно гуляла, взявшись в обійми з дідом Морозом, і то якраз тоді, коли був час колядувати. Тому най тобі не во гнів буде, що цьогорічна коляда нам не вдалася так добре, як минулорічна, бо тільки 18 долярів. Ми діти з Плейнвфілду, Н. Дж.: Єлисавета, Настуня і Маруся Лонишини, Тирса Дибайло і Дарця Ґеча щиро тебе поздоровляємо і на другий рік знов колядувати на твої потреби обіцяємо.

Ц. Д.

Уряд вимагає збільшити фонди на поборювання злочинности

Вашинґтон. — Президент Кеннеді звернувся до Конґресу з просьбою збільшити фонди для департаменту справедливости на успішніше поборювання організованої злочинности і злочинів нелітніх. Збільшена сума має йти на те, щоб можна було затруднити більше число прокураторів. На цю ціль збільшити мають фонди на $ 540,000, а на успішне поборювання злочинів малолітніх **п р о п о н у є т ь с я** збільшити федеральні видатки на $ 618,000. Ці гроші мають служити на те, щоб 5,000 нелітніх злочинців, які перебувають у федеральних інституціях, можна було перевишколювати в тому напрямі, щоб вони могли вийти на волю та з успіхом працювати для добра громадянства. На цю ціль призначено в бюджеті на фінансовий рік, що починається 1-го липня 1961-го року, суму $ 46.618.000, а для департаменту справедливости $ 16,660,000. Число нелітніх злочинців з кожним роком збільшується, і тому треба діяти так, щоб до цього не допускати.

● **Президент західно - німецького державного банку** д-р Карль Блессінґ буцім-то був **п р о т и** підвищування на 20% вартости німецької марки, але міністер народного господарства д-р Людвіґ Ерґард настояв на неї. Блессінґ заперечив, наче б він плянував іти на димісію з цього приводу.

Вистава п'єси „Ой видно село"

29-го січня ц. р., силами осередку СУМ-а в Твин Ситі, під проводом артиста українського театру п. Михайла Мірзи поставлено драму на три дії Миколи Нагірного з часів визвольних змагань 1917-20 рр. „Ой видно село". В п'єсі брало участь 11 осіб.

Вистава відбулася в залі школи св. Константина. Присутніх могло бути більше, але цінне те, що були діти і молодь на виставі.

Артисти прекрасно знали свої ролі, зміна декорацій, — малював її сам режисер п. М. Мирза, не зайняла багато часу. Дуже добре вив'язались в своїх ролях: Остапа — Святослав Мірза, Василя і Галі — Богдан і Неля Дмитришин, Петра — Юрій Никифорук, Гриця — Д. Мандибур, Гаркавого — Микита Муха, не кажучи вже про матір Христю, яку грала артистка пані Марія Мірза. Гарно — чуттєво пройшла друга відслона II-ої дії і вся третя дія. В залі чулися хлипання. Це доказ — що гра акторів дійшла до глядача.

Що є цінне в цій виставі? Ознайомлення з історичними подіями; п'єса заставляє дітвору думати. — Наші діти є дітьми епохи ракет і модерної зброї, і доброї медичної обслуги. Для них було трохи смішним дивитися, що наші вояки мали різний одяг, неоднакову зброю, не мали жадної медичної допомоги, крім перев'язочного матеріялу і то в недостатній кількості.

Ось тут батьки мають нагоду висвітлити своїм дітям, чому так було. Було б добре, щоб українські школи в Твин Ситі не стояли осторонь і організували колективні відвідування таких вистав. Тоді наші діти зрозуміли б, чому українські юнаки жертвували собою, і чому ми опинилися на еміграції.

Моїм побажанням є, щоб моє прохання до всіх акторів Твин Ситі, а їх є чимало, організували український театр в Твин Ситі.

Передайте своє уміння молоді і допоможіть нам виховати наших дітей в українському патріотичному дусі.

Щира подяка режисерові п. М. Мірзі з родиною, а також і всім учасникам, що не дивлячись на всі труднощі, начали велике діло — зорганізували драматичний гурток.

Валентина Єрмоленко

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Заходом Інституту Шевченкознавства при УВАН у ЗДА** відбудеться в неділю, дня 12-го березня ц. р., в залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 79-ій вул. у Ню Йорку, о год. 6-ій веч. чергова доповідь з циклу, присвяченого сотим роковинам Тараса Шевченка, що її читатиме Юрій Лавриненко п. н. „Шевченко і Куліш". Наступні доповіді — Петра Одарченка „Шевченко і Леся Українка" й А. Трембовецького „Шевченко і Коцюбинський" — відбудуться в неділю дня 23-го квітня ц. р.

● **Дирекція Університету Украінознавства при НТШ** повідомляє, що 12-ий цикл викладів відбудеться в суботу дня 11-го березня від год. 2-ої по полудні в домівці НТШ при 302—304 Вест 13-ій вул. у Ню Йорку. У програмі передбачені виклади з Шевченкознавства, етнографії і найновішої історії України.

● **В травні цього року буде відкрита в Ню Йорку виставка** мистецьких творів маляра Северина Борачка та скульптора Григора Крука. Обидва мистці вже протягом кількох місяців працюють з великим запалом й інтенсивністю, приготовляючи для цієї виставки свої старі і нові твори. Вони мають особисто прибути до Ню Йорку на 20 травня ц. р., саме на день відкриття виставки.

Теодор Богдан Ступницький

(Здобув ступінь магістра фізичного виховання)

Щоб щось здобути в житті, то муситься доложити максимуму зусиль. Прикладом на це є Теодор Богдан Ступницький, який приїхав до Америки в 1949 р., а в 1955 р. закінчив учительський коледж в Кортлянді, Н. И., і почав учителювати в тому ж році в Ню Берліні, Н. И. Рівночасно записався на вищі студії відділу фізичного виховання в Сиракюзькому університеті та в січні ц. р. здав кінцеві іспити і здобув звання магістра.



Теодор Б. Ступницький

Теодор Б. Ступницький плянує замешкати в місцевості з більшим українським середовищем, і наші осередки напевно зможуть скористати з його послуг, як кваліфікованого учителя в ділянці фізичного виховання. Його особистість цікава ще тим, що він широко цікавиться спортовим життям, і його ім'я часто стрічаємо між нашими спортовими змагунами.

Панство Теодор Б. і Марія Ступницькі від 1950 р. є членами 39-го Відділу УНСоюзу в Сиракюзах, Н. И., і з нагоди закінчення його студій складаємо ґратуляції і бажаємо найкращих успіхів у його вчительській і громадській праці.

I. П.

Конференція СУСТА в Дітройті

18 і 19 лютого ц. р. відбулася в Дітройті у Вейн Стейтовому університеті чергова Конференція Союзу Українських Студентських Товариств Америки. Конференцію запланувала і перевела Управа СУСТА; господарем Конференції була Українська Студентська Громада в Дітройті.

На Конференції виголошено ряд доповідей на загальні теми: „Участь студентства в будівництві української держави 1917—1920 рр." та „Діяльність українського студентства в ЗДА". Окремою, додатковою доповіддю була доповідь „Сучасна Україна і політика визволення".

В суботу, 18-го лютого виголошено такі доповіді: „Відношення студентського загалу до Фонду Катедри Українознавства" — Степан Хемич, президент ФКУ; „Політична ситуація на Сході Европи в сах будови Української Держави" — Ігор Іваницький (УСГ — Дітройт); „Стан української державної самооборони — бій під Крутами" — Зенон Голубець, (УСГ — Клівленд); та „Ідея і значення Крут для нашого покоління" — Таня Матійців (УСГ Шикаґо). В неділю, 19 лютого виголошено доповіді: „Сучасна Україна і політика визволення" — Константин Савчук, президент СУСТА; „Діяльність СУСТА на зовнішньому відтинку" — Іван Вівчар, голова Комісії Зовнішніх Зв'язків СУСТА; „Культурно-освітня діяльність СУСТА" — Богдан Федорак, голова Комісії Культ - Освітніх Справ СУСТА; та „Студентство — частина українського суспільства в ЗДА" — Константин Савчук.

На Конференції було присутніх 80 студентів і старших громадян. І в суботу і в неділю після доповідей відбулась цікава і жвава дискусія, в якій брали участь, між іншим, такі особи: Е. Перейма, д-р М. Дужий, З. Голубець, д-р М. Климишин, М. Кравчук (голова ТУСМ-у), Б. Питель, д-р Г. Годів, М. Григорчук, Д. Гуляк та інші. Конференцію провадив Богдан Федорак. В суботу, 18 лютого УСГ — Дітройт влаштувала товариський вечір.

А. Б.

Вісті з Ст. Петерсбурґ, Флорида

Майже чотири роки минає, як на західнім побережжі Флориди в Ст. Петерсбурґу, маленька група українців, за допомогою часописи „Свобода" віднайшлася і зорганізувалася в одну громаду.

Два роки громадка сходилась, радилась, кілька разів висилала лепту на голодуючих братів в Европі. Мріяли про свою домівку, церкву, Відділ УНСоюзу і т. п.

З деяких причин, громада припинила діяльність, тому члени збайдужніли, а в організації зістались кілька урядників з невеличкою касою.

Перед Різдвяними Святами, заїхав сюди з Маямі український православний священик о. Петраш. В короткім часі віднайшов кількох симпатиків і в свята пішов колядувати на церкву. Урядники з вище згаданої громади набрали охоти, і також колядували на пам'ятник Шевченка у Вашинґтоні. Українці радо вітали колядників і жертвували по змозі на церкву і на пам'ятник Шевченка.

О. Петраш відслужив першу Службу Божу в неділю по Богоявленню 22 січня і посвятив воду в „Ґудвіл Чепел". Підприємство це відступило каплицю без найменшого винагородження. Тепер Богослуження відбувається щонеділі в 10 годині рано. О. Петраш править всі Богослужби по староcлавянськи, подібно як українці -католики, з тою різницею, що згадує архиєрея Атенаґороса, і архиєпископа Богдана.

Всім це дуже сподобалось.

Є надія, що українська громада в Ст. Петерсбурґу піде скоршим кроком вперед.

Мих. Похмурський

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні и річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

СУБОТА
11-го БЕРЕЗНЯ, 1961 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Квартальні Збори Т-ва 'Дністер', Відд. 361, о год. 8-ій веч. у власній домівці при 119 Ave „A" в Ню Йорку. — Екзекутива.

НЮ ЙОРК, Н.Й. — Місячні збори Б-та св. Володимира, Відд. 130, о год. 8 веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст. 7 вул. — І. Малич, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Дарахівщина, Відд. 275 о год. 7-ій веч. в церковній залі. — Управа.

НЕДІЛЯ
12-го БЕРЕЗНЯ, 1961 р.

НЮАРК, Н. Дж. — Збирання вкладок у Б-тві св. І. Хрестителя, Відд. 76 від 12-ої год. вполудне в Українській Централі при 183 Вільям вул. Можна теж вплачувати в секретаря при 145 West End Ave. —Уряд.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102 зараз по Співаній Сл. Божій в церк. залі при 2280 W. 7th. — М. Вобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Б-тва св. Василія Великого, Відд. 364 о 12 год. вполудне в УНДомі при 3161 East 93 St.—В. Владика, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Українська Січ, Відд. 182 о год. 2-ій по пол. в парафіяльній залі при 45-47 Hope Ave., Пассейк.—М. Філь, секр.

НЕДІЛЯ,
12-го БЕРЕЗНЯ 1961

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163 о год. 1-ій по пол. в домі Горожан при 847 N. Franklin St. — С. Филик, фін. секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349 о год. 3-ій по пол. в домі Ветеранів при вул. Вашинґтона. — Управа.

ПАЛМЕРТОН, Па. — Місячні збори Б-тва св. Николая, Відділ 369 о год. 4-ій по пол. в церковній залі. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Відд. 251 від год. 11:30 до 1-ої по пол. в залі св. Петра і Павла. — П. Кореневич, секр.

ГЕМТРЕМК, Міш. — Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94 о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при 2376 Ґрелінґ вул. — С. Гринчук, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. — Місячні збори Б-тва св. Ів. Хрестителя, Відд. 292 о год. 1:30 в УНДомі. Опікуном хворих є дальше В. Василишин, ім'я якого пропущено в останньому списку управи. — Управа.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 о год. 1:30 по пол. в церковній залі. — В. Попович, секр.

Батьки! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб забезпечити їй кращу будучність, а вашій громаді у вільнім світі нового свідомого члена!

Уряд заповідає гострішу контролю над несумлінними платниками податків

Вашингтон. — Президент Кеннеді просить Конґрес про збільшення видатків на те, щоб урядовці податкового уряду могли гостріше контролювати тих несумлінних платників податків, які складають невірні податкові заяви. Президент Айзенгавер зажадав був на бюджет податкового уряду $ 449,800,000, а президент Кеннеді просить збільшити ту суму на $ 7 мільйонів в новому бюджеті, що починається 1-го липня 1961-го року. Головний податковий комісар Мортімер Кеплін заявив, що він накаже гостру контролю податкових заяв, бо деякі платники податків відтягають собі від зароблених сум забагато від оподаткування. Комісар Кеплін заявив, що несумлінні платники податків можуть відповідати за свої невірні заяви до шести років назад. Контроля податкових заяв відбуватиметься навіть і тоді, коли автор заяви не вимагає податкового звороту. Пригадується, що податки треба платити і від відсотків тих грошей, що є в банках, і від дивіденд від вартісних паперів.



GOOD THINGS HAPPEN WHEN YOU HELP

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, ч. 4613. Тіла Монка і Малого Джова.



Зацікавлений Тарзан вирішив прослідити справу здобичі хижаків. Неспокійні птахи скиглили роздратовано і відлетіли...

А тоді, обійшовши горбок, Тарзан із недовір'ям витріщив очі...

Перед ним лежали покручені тіла двох білих людей: змовників з-над ріки Кулі — Монка і Малого Джова!